

Fiisi Pool kabɗoh bi Rom

Rangsohaani

Pool baahee η Israayel ci, η cuubin Benyaamin.✧ A nikee *Farisen*.✧ N finho Paantakot, wi Janguuni camb baatuk, a baahee η bi tolfidee kosid ci.✧ Waaye wa raakka mbeh, a cohha na Yeesu, a kossa✧ po a nikka *Apootar* sah. Teerndin "Tum cin *Apootar* ci" teebohif pangkin de wi a nik *Apootar* ini koodoh η saar 13.

Fiisi Pool kabɗoh bi Rom wii, a fiisa η reehdohaanan baaban de yakka kaahaydoh,✧ wa raak de η waas Yerusalem bayeeda onoh ci a komee kosid ca ñakid ca nik ndaam.✧ N reehdohaaniin teerndi, a woyid kosid cin Rom ne ba taambkoh Feebe yi gen Señsare,✧ ineem wed teeboh ne a Feebe wik kabɗohi nganj Rom.

N kabɗohi a fiis wii, a teebohif baahid Yegɗohin Muci findi wa kadoh. A namba teeboh mandohaadin boobi na findi ba joy mucdohu, Yawuut na nikaadi Yawuut, maanaam yurhaadiiki nik η keeñin yaa nu nga. A teebohif hoolid ne mandohaadeem, ali bo' mindi mucid haf ce. A teebohha ne a Kooh na baahohe bo' a on de kiyurah, wa ini a yeyyoo haa, wa taamboh η kos de, waaye η tum in baahid haa.

✧ : Bi Rom 11:1; Bi Filippi 3:5 ✧ : Tum ci 23:6; Bi Filippi 3:5

✧ : Tum ci 7:58-8:3 ✧ : Tum ci 9:1-30 ✧ : Tum ci 18:23-21:17

✧ : Bi Rom 15:25-31; 1 Korenta 16:1-4; 2 Korenta 8-9; Bi Galaat 2:10 ✧ : Bi Rom 16:1-2

N mirndaani a namid teeboh findi bo' min pesoh
 η kiyurheem.

Fiisi Pool kabdoh bi Rom kadtidoh an :

- Kañdoh, mad' hot bi Rom, na ini kabdohi
 poon 1:1-17
- Ali bo' yurahdi η fiki Kooh 1:18-3:20
- Findi Kooh na mucdohohe taamboη η kos
 3:21-4:25
- Kipes ki asi ngan Kiristaa 5:1-8:39
- Ini Kooh tufkid' ne a tumida Israayel ci 9-11
- Findi kosid' joy pesoh 12:1-15:13
- Reehdohaani na kañdoh ci mirndoh 15:14-
 16:27

Kañdohi

¹ Mi yii kañid' du, du bi nik η Rom, mi yi Pool,
 ñaamin Kiristaani Yeesu. N beedkuud' ne η nik
Apootar te η kooduud' ne η woo Yegdohin Kooh
 η ini kad' η mucu.

² Yegdoheem, a gapohee wa taamboη η
 woosuud' ci η Fiis ci Hoolid' ci.

³⁻⁴ Wa na woye η Kuβkin' de Yeesu Kiristaa,
 Hed' boo ; a puloh η Dawuuda[☆] η ini kad' η
 Adina. N ini kad' η Fuudsi Hoolohngaani, a
 eduud' hatilin Kuβkin' Kooh wa a hultidu.

⁵ Taamboη nga de, η baahohuud' po η nikka
Apootar ne boobin' cuub ci jen min de kerhid'
 taamboη η kos ; η ineem, tiikin' de yak.

⁶ Du, du nam baah η boobeem, du bi Yeesu
 Kiristaa beeduk η haf ce.

⁷ Mi yii fiisid' du kaytii, du bi nik η Rom jen, du
 bi Kooh keeñkoh te a beedukka du ne du hool

[☆] 1:3-4 1:3-4 1 Nguur ci 17:11-14; Esayi 9:5-6; Yereimi 23:5; Macce
 1:1

wuu ce. Kooh Baabin boo baahohaata du, a on du jam ! Yeesu Kiristaa Hedi baahohaata du, a on du jam !

Pool madid kad marka kosid can Rom

⁸ Mi yii camboh corkid Koohin ngo taamboh n Yeesu Kiristaa, sagu kosi du kos, laam wedi laamtahseeda n adinaani jen.

⁹ Kooh seede'id to, Kooh yi mi na pangkide n keeñin ngo n Yegdohin Muci n ini kad n Kubkin de. A seede'id ne n gen du gen baahndoh n kiim ci mi na kiimee de.

¹⁰ N gen de kiim ne a on ndo mbeh po n min du hay marke, ne a waada dah.

¹¹ N waadid du hot lool, ne n ed du, du min baah na so onoh ci Fuudsi Hoolohngaani baahoh ho, ne ca ndengid du.

¹² N waad woo ne, n hay ndeem dah, boo ñaahndoh n kosi boo baah, win du na win ngo.

¹³ Baah cin ngo kosid ci, n waadid ne du inah ne waas laayid n tufkid ne n hay du marke ne nikin ngo na du min rim in findi n tumoha na cuub ci cinooci ; waaye poyi n mindi wa tum.

¹⁴ N yegid n haf fo ne jangid na jangaadi etohid pangkin ngo, te ñaaniid na ñaaniadi etohida.

¹⁵ Wed tah du bi Rom, n waadta du woo lool Yegdohin Muci, findi n woyoha binoobi.

Yegdohin Muci wed Hatilin Kooh

¹⁶ Laam n supukdi woo Yegdohin Muci ; Yegdohin Muci, wed hatilin Kooh, wed a na mucdohe yaa nu kos dah, wa camboh n Yawuut ci, bi nikdi Yawuut taammaba nga.

¹⁷ Wa na teebohe wa ye wed kiyurhi puloh η Kooh, te wa jen, wa camboh η kos, wa mirndohha η kos, findi wa fiisohu an : « Yaa nu yurah dah, pesohan kosi a kos. »☆

Ayrukin Kooh keen η yurhaadfiici

¹⁸ Laam ayrukin Kooh puloh nga de na teebohke teebohuk, wa keen η dafuk boofi eddi de cir, bi yurhaadfiici, bi hondoh keeh ki pul sagu yurhaadfiikin ba.

¹⁹ Laam, ini min inhu ngan Kooh wa hoolid nga ba ; a Kooh teeboha.

²⁰ Ina Adina ferohu poyi, ini mindi hotu nga de, maanaam hatilin de po faw na kikooh kin de, bo' minida inah η in ci Kooh habid, ne boyeem liib nga dah.

Kon, boobeem raakdi ali naafkoha,

²¹ laam ali nik ne ba inhid Kooh, ba yakiddi de findi Kooh, ba corkiddi de ; waaye ba muuyid η liibsidoh cin ba, te liib cin ba ñaañaadfiici na bekee ba η ñuus tud.

²² Ba na toone ñaañ, waaye ba topid naand.

²³ Joy ne ba ñaamuk Kooh, yi Hed kiyak, te a mindi kaan, ba ñaamkee nataal bo' kaanoh na nataal sel na doopaat hed kot nikiis na faskoh.

²⁴ Wed tah Kooh fad ba η hoolaadfiiki keeñ cin ba waad, po η harmban ba, ba riibdee faan cin ba na riib kaci'dohid.

²⁵ Ba na fade keeh kin Kooh, ba ambee η lee ; te ba ñaamkee, ba pangkiddee feruud ci, ba sang ñaamuk na pangkid Ferohi, Kooh, yi yakdaah po faw ! Amiin !

²⁶ Tumohaad ceem ced tah, Kooh fadta ba η waad-waad kaci'dohid. N ineem, bitib cin ba fadid faankohi mododi, ba faankohee bitib na bitib.

²⁷ Wa nam mand daa η jaar ci, ba fadid faankohi mododi na bitib, ba madidohee keeh-keeh η harmban ba. Ba na tume in kaci'dohid η harmban ba, faankoh jaar na jaar. N ineem, ba rahsee η haf ba wirndi ba joy rahas η muuyi ba muuy.

²⁸ Ba amb ne inah Kooh raakdi njiriñ, wed tah a fad ba η liibohaad raakaadi njiriñ, po ba tumee in ci nikdi waas.

²⁹ Ba riiffa na in yurhaadi nu nik na añaand na waad kopor na tum baahaadi. Ba riifid na siis na apoh na lahtoh na njuucnjaac na tum modaadi. Ba na doobohe dooboh,

³⁰ ba yahee tiik, ba sangid Kooh, ba basohoh, ba hotsidkoh, ba tipkoh, ba ñaañid η tumoh miskid, ba kerhidfi bi rim ba.

³¹ Ba raakdi hel, ba na tumeedi ini ba woo, ba suussid keeñ, ba na miskasseedi.

³² Ba inhid findi Kooh atte'oh in ceem : Bi na tume in ceem yeyyoo kaan. Waaye ba na tumee ca, baatta nga, ba nebsee η bi na namee ca tum.

2

Atteenij Kooh

¹ Fu, bo' nu fu min ki nik dah, fu yi na atte'e morom fu, fu raakdi ali naafkoha. Fu atte'ee morom fu dah, fu na atte'e haf fu, laam fu na name tum in ci a na tume.

² Te kat, boo inhid ne atteeniŋ Kooh ŋ bi na tume in mand na ceem gayuk ŋ keeh.

³ Fu yi na atte'e bi na tume in ceem, te fu yii nam ca tum, fu liibid ne fu hey fuse ŋ atteeniŋ Kooh e ?

⁴ Wala fu heef heef yaki baah kiŋ de yak, na muñiŋ de, na min sek kiŋ de ? Te fu hotdi hotdi ne baah kiŋ Kooh joyid da bay ŋ boysoh tumohaad e ?

⁵ Ndengi fu ndeng haf na sangi fu sang boysoh ŋ keeñiŋ da, tahid po fu na nangdohe ayruk yakid wuu mbehiŋ ayruki. Mbeheem, atteeni yurhid hey inhasse, atteeniŋ Kooh.

⁶ N mbeheem, a hey wirnde yaa nu nga dah tumohaad ciŋ de.

⁷ Bi na gene tum in baahid, ba waakohee wa ndam na cir na kaanaadi, Kooh na sekdohee ba kipes ki heydi reehe.

⁸ Waaye bi na sange keeh ki te ba taambdee yurhaadi sagu waad-waadiŋ ba haf ba, Kooh na sekdohee ba ayruk keeh-keeh.

⁹ Ee, miskid na keeñ reehid, cad na seke bo' nu na tume modadi dah, ineem cambohan ŋ Yawuut ci, bi nikdi Yawuut taamb nga.

¹⁰ Waaye ndam na cir na jam ca wuu bi na tume baahid, ineem cambohan ŋ Yawuut ci, bi nikdi Yawuut taamb nga.

¹¹ Laam Kooh talsohdi ali bo'.

¹² Bi bakaad jen te ba inahdi nakoh ciŋ waasiŋ Musaa, ba hey atte'se ŋ ini nikdi waasiŋ Musaa, ba sooy. Bi bakaad jen te ba inahha waasiŋ Musaa, ba hey atte'se ŋ waasiŋ Musaa.

¹³ Laam wa nikdɪ haa ne bi na sikɔuke waasi bed yurah ɲ fiki Kooh ; waaye e bi na taambɔe waasi bed na hee ambse findi yurhidɪ.

¹⁴ Bi nikdɪ Yawuut te ba rahasdɪ waasiɲ Musaa, nik ne ba na tume ini fiisu ɲ waasi sagu yegi ba yeg ɲ ɔooy keeɲ ciɲ ba ne wa ɔaa ɔah, bed beem, ali ba raakdɪ waasi, ineem wed waasiɲ ba.

¹⁵ Ba na teebohe ne ini waasi nakoh, wa fiisu ɲ keeɲ ciɲ ba. Liib bo' namidɪ teeboh ineem, ɲ ini wa na yambee ɔe, wala langɔe ɔe.

¹⁶ Te wa mandan ɔaa ɲ mbehi Kooh atte'ohan in ci ɔasɔukid ciɲ boobi, taamboɲ ɲ Kiristaani Yeesu, findi wa woyohu ɲ Yegɔohiɲ Muci mi na yegɔohe.

Waasiɲ Musaa na nguɔkiɲ Yawuut ci

¹⁷ Fu yi woo ne fu Yawuut, fu gayukka ɲ waasiɲ Musaa, fu ndamkohee Kooh,

¹⁸ fu inhidɪ ini a waadɪ, te waasi jangɔidɪ ɔa po fu minnda inhisoh in ci baah.

¹⁹ Fu liib ne fu minidɪ nook fuulidɪ ci, fu niitɔee bi nik ɲ ɲuus,

²⁰ fu kɔɔee naandidɪ ci, fu jangɔee inhaadɪici, laam wa wooridɪ nga ɔa ne fu raakidɪ ɲ waasiɲ Musaa ki'inah na keeh mitidɪ.

²¹ Fu yi na jangɔe biɲoobi, fu jangɔandɪ haf fu e ? Fu yi na woye ne bo' joydɪ rok, te fu roke !

²² Fu yi na woye ne bo' joydɪ njaaloo, te fu njaalo'e ! Fu yi na araamɔe kooh ci nikaadɪici, wa ye tah fu roke in ciɲ ca ?

²³ Fu yi na ndamkohe waasi te fu tumee ini wa sangoh, fu na riibɔe tiikiɲ Kooh !

24 Findi Fiis ci woyoha an : « E du tah cuub ci cinooci basee Kooh.☆ »

25 Fu Yawuut e ? Fu ngudkid e ? Ngudkeem raakid njiriñ ne fu pesoh waasinj Musaa dah ; waaye nik ne fu kerhiddi waasi dah, ngudkin da mand na ngudkaadi.

26 Boyi nikdi Yawuut, a na ngudkeedi findi waasinj Musaa woyoha. Boyeem, a taambid in ci waasi nakoh dah, Kooh amban de findi ngudkid.

27 Ngudkaadiineem, yi na taambde ini waasi nakoh, a teebohandi ne fu nikdi η keeh e, fu yi nguduk waaye fu kerhiddi waasi te raak da na Fiis ci ?

28 Yawuut keeh-keeh, wa ini na hotke η boyi haa ; te nguduk keeh-keeh wed ini na hotke η faani haa.

29 Yawuut keeh-keeh a yi boyi nika η dooy ce ; nguduk keeh-keeh, wa na nika η keeñ, wa puloh η Fuudsi Hoolohngaani, wa pulohdi η taambid nakoh ci fiisu ; te boyi nika, e boobi na daapee da haa, e Kooh η haf ce.

3

Kooh na faddeedi ambtidohin de

1 Nik ne wa daa dah, Yawuut uupdoh binoobi ye, wala wa ye wed njiriñ nguduk ?

2 Ca laayid, η in nu nik ! Wi koc nga, Yawuut ci bed dengkohu yegdoh cin Kooh.

3 Nik ne raakid bi bo' nga, bi ambdi ambtidohin ba na Kooh dah, ineem min min hondoh Kooh amb ambtidohin de e ?

☆ 2:24 2:24 Esayi 52:5

⁴ Muk ! Boo kay teyɗukaat ne Kooh woyoh keeh te boobi jen nikka leyoh, findi wa fiisohu an :

« N ineem, Kooh,
kiyurhiŋ ɗa hey hotke
ŋ woo ciŋ ɗa,
te ŋ ngel ciŋ ɗa jen,
yaf buran. ☆ »

⁵ N ndii, mi na woye findi bum na woyohe, ba na woye ne : « E yurhaadiikiŋ boo weɗ na teebohe yurhiŋ Kooh. Kon a ruhsid ayrukiŋ ɗe nga boo ɗah, a tumɗi ini lah waas. »

⁶ An ba woo ne Kooh tumɗi ini lah waas i ? Muk, ineem mindi nik ! Kon, a minohan atte Adina na ?

⁷ Waaye nik ne ley bo' na teebohe keeh kiŋ Kooh, wa baatee yaki a yak ɗah, wee tah bo' atte'see findi bakaad'oh poyi ?

⁸ Kon wee tah boo tumandi baahaadi ne wa rim in baahid ? Raakid sah bi na base boo, ba woyee ne weɗ boo na woye ! Boobeem, atteeni Kooh atte'an ba, weɗ ba yeyyoo.

Ali bo' yuraɗɗi

⁹ An ye ? E boo ngisoh binoobi e ? Muk ! Laam ŋ teebohidi po yutidi ne Yawuut na nikaadi Yawuut jen, e bakaad yilif ba.

¹⁰ Fiis ci woyidi ne :

« Yurhid raakɗi,
ali yino sah ;

¹¹ ali bo' ñaañɗi,
ali bo' waakɗi Kooh.

¹² E boobi jen faɗ waasi,

bed hun ba mbalaye,
 raakdi yi na tume baahid,
 yino dong sah raakdi.✧ »

13 « Nguɓ cinj ba ruy-ruy kunsuud,
 ba na ñaañohohe pedeem cinj ba.✧ »

« Njootoot cinj ba
 na pulde danjar iin.✧ »

14 « Nguɓ cinj ba riifid na kiimid bo' alku
 te wa na hune na aay keen.✧ »

15 « Kot cinj ba
 gaawid η kad aama ñif.

16 Disik nu ba lah dah,
 yahroh na naamo
 ced ba na fade nga.

17 Ba inahdi waas jam.✧ »

18 « Nup Kooh nikdi nga ba,
 ba liibdaa sah.✧ »

19 Te boo inhid ne Fiis cinj waasi, ca jen, ca na
 woye na bi waasi yilif, ne boobi jen dek, te Adina
 jen buru η fiki Kooh.

20 Kon ali bo' na ambseedi findi yurhid η tum
 in ci waasi nakoh. Waasi kay, wa na rime inah
 bakaad.

*Kiyurhi Kooh onoh te wa taambohdi η nakoh
 cinj waasi*

21 Waaye diskii wa nik, Kooh teebohid findi
 a na onoh bo' kiyurah, te wa taambohandi
 η nakoh cinj waasi, waaye teereecin waasi na
 woosuud ci ndengid ndengid ineem.

✧ 3:12 3:12 Sabuur 14:1-3; 53:2-4 ✧ 3:13 3:13 Sabuur 5:10

✧ 3:13 3:13 Sabuur 140:4 ✧ 3:14 3:14 Sabuur 10:7 ✧ 3:17

3:17 Esayi 59:7-8; Gonaah ci 1:16 ✧ 3:18 3:18 Sabuur 36:2

²² Kiyurheem, Kooh onoha taamboh η kos Yeesu Kiristaa. Wa dfaa η boobi kos jen, wa raakdi talsoh ;

²³ boobi jen bed bakaad, tahha po ba ñakid kiyak ki puloh η Kooh ;

²⁴ waaye a baahohid ba, a onnda ba kiyurah, taamboh η mucdi Kiristaani Yeesu mucid ba.

²⁵⁻²⁶ Kooh edoh Kiristaani giifdoha ayrukin de taamboh η kosi, taamboh η ñif min de aamu ; Kooh habdid ineem ne a teeboh kiyurhin de η muñi a muñee bakaad ca debgaan, a daasohha ca. A namid teeboh kiyurhin de η jamanoonii : Kooh ris yurhid, ali a onoh kiyurah taamboh η kos Yeesu Kiristaa.

²⁷ Kon, bo' na hee ndamkohe ye ? Ali tus ! Wee tah ali tus ? A waasi nakoh tumohaad ci tah e ? A'aa, waaye a waasi nakoh kos tah.

²⁸ Laam boo amb ne e kos na tahe bo' onu kiyurah, e tumohaad ci waasi nakoh haa.

²⁹ Wala Kooh a Koohin Yawuut ci dong e ? A namdi nik Koohin bi nikdi Yawuut e ? Ee di', a nam nik Koohin bi nikdi Yawuut.

³⁰ Nik ne wa keeh ne a Kooh yino dong raak dah, a yi onan ngudkid ci kiyurah sagu kos, a yi naman on ngudkaadiici kiyurah sagu koseem.

³¹ Andi ineem tokis ne, boo taamboh η kos, nihissa waasin Musaa ? Muk ! Boo kay, boo na ndengde ini a fiis.

4

Kiyurhin Ibrahiima taamboh η kosi a kos

¹ Boo koodaat misaal η caac boo Ibrahiima. Boo na hee ye woye nga de ? A raak ye η tumohaad ciη de ?

² Nik ne Ibrahiima ambuud bo' yurhid sagu tumohaad ciη de dah, a raakid ndamkaah. Waaye η fiki Kooh wa kadohdi daa ;

³ η ineem Fiis ci woo ye nga ? Ca woo ne : « Ibrahiima kossa Kooh, tahha po Kooh ammba de bo' yurhid. »☆

⁴ Boyi na pangke, wirndiη de na ambseedi findi onohi a baahohu, wa ini joy nik.

⁵ Kooh na one on bi sang de kiyurah. Kon, boyi pangukdi, maanaam, yi tumdi nakoh ciη waasi, te a kos Kooh, Kooh hey marke η kosin de, a amb de findi yurhid.

⁶ N ini kad η ineem, Dawuuda namid woo nebidin yi Kooh amb findi yurhid te wa gayukdi η tumohaad ciη de. An :

⁷ « Ba nebdid, bi fu inah ne ba daasuud modaadfiicin ba te bakaad ciη ba moosuud !

⁸ A nebdid, boyi Heddi ambidfi bakaad ciη de ! »☆

⁹ Nebdeem wa wuu ngudkid ci dong wala ngudkaadfiici baah nga ? Boo na woye ne kosi Ibrahiima kos, wed tah po Kooh ammba de bo' yurhid.

¹⁰ A ambu bo' yurhid kida ? N finho ngudkan de wala bala a ngudkan dah ? Wa raak de ngudukdi paad, waam, a nikee ngudkaadi.☆

☆ 4:3 4:3 Camba 15:6 ☆ 4:8 4:8 Sabuur 32:1-2 ☆ 4:10 4:10 Camba 15:6; 17:10-26

¹¹ Kon a rahas mandargaanin ngudki findi ini teeboh kiyurhi a raake. Kiyurheem, a raaka sagu kosi a kosee bala a ngudkan. N ineem a minid nik caacin kosid ci ngudukdi jen, ne ba nam ambu findi bo' yurhid.

¹² A namid nik caacin ngudkid ci, nik ne ngudkin ba nguduk dong haa, waaye wa hun na taambid kot cin caac boo Ibrahiima n kosi a kose, kot ci a tiindee wa a ngudukdi paad.

Gapohi Kooh edohan sagu kos

¹³ Taambid waas tahdi po Kooh gappa Ibrahiima na bi rimkoh nga de ne bed raakan Adina, a kiyurhi puloh n kos tah.

¹⁴ Nik ne bi na taambde nakoh cin waasi, bed rahsan ini Kooh gapoh dah, teemb ndeem, kos na raakisseedi njiriñ, gapohi jaar nik barang barang.

¹⁵ Waasi, wa bay ayrukin Kooh, te diskiki waas raakdi, dal waas namdi raak nga.

¹⁶ Wed tah bi na rahse gapohi, ba na rahsee wa taamboh n kos, ne wa nik baahoh dong, ne gapohi min nik in woorid wuu bi rimkoh n Ibrahiima jen. Gapoheem topdi n bi rahas waasi, waaye wa nam nik wuu bi kos findi Ibrahiima, yi caacin boo jen,

¹⁷ findi wa fiisohu an : « N tumid da caacin bi cuub laayid. »☆ Te wed a nik n fiki Kooh yi a kos, yi na pesde kaanid ci te a beedkee ini nikdi, jaar wa nik.

¹⁸ Diski bo' foogdi yaakaar, Ibrahiima raakka yaakaar nga, a kossa ini Kooh gapee de, a nikka

caacinɗ bi cuuɓ laayidɗ, findi a woyohsee wa an :
« Bi rimkohan nga dɗa hendan dɗaa. »☆

¹⁹ A hoteen ne faaniɗ dɗe kaanidɗ po yutidɗ, waam raak dɗe raakidɗ ini reɓ kiis teemet - te a hotta ne rookinɗ Saarata kaaneen ɗ raak kubu, waaye ineem tahɗi po kosiɗ dɗe haawsukka.

²⁰ Wa yahrohdɗi in ɗ kosiɗ dɗe po a kee raaka liib kanak ɗ gapohinɗ Kooh, waaye kay, a baat baat raak hatil ɗ kosi a kos, a yakidɗa Kooh.

²¹ A inheen hoolidɗ ne Kooh raakidɗ hatili a tumohan ini a gapoh.

²²⁻²³ Kon a ineem wedɗ tah a ammba dɗe findi bo' yurhidɗ, te wa fiisuusa. Waaye a yi dong tah po wa fiisuusa haa.

²⁴ E boo nam tah, boo bi Kooh na hee ambe findi bo' yurhidɗ, boo bi kos Kooh yi hultidɗ Yeesu Hed boo.

²⁵ Yeesu yeem edohuudɗ ne a kaan wuu bakaadɗ cinɗ boo, a hultidɗuusa ne boo rahas kiyurah.

5

Kerhidɗoh na Kooh

¹ Kon, boo onuudɗ kiyurah taamboh ɗ kosi boo kos, wedɗ tah boo raakidɗ jam na Kooh taamboh ɗ Hed boo Yeesu Kiristaa.

² A yi nam tah po, taamboh ɗ kos, boo minnda rahas baahohi boo na pesohe, wi on boo po boo minnda tufuk ndengidɗ ɗ kosi boo kos, te boo oolkidɗ ne, boo hey raake bak ɗ yaki Kooh yak, te wedɗ boo na ndamkohe.

³ Baatta nga, boo na ndamkohe miskid ci na rahse boo, laam boo inhid ne miskid na rime muñ.

⁴ Muñ na rime raak ngor te raak ngor na rime ooluk in ci na haye.

⁵ Te oolkeem na kaci'doheedi, laam Kooh tumid waadfohin de η keeñ cin boo po ca riifid tem, taamboh η Fuudsi Hoolohngaani boo edu.

⁶ Laam, wa boo raakohdi moocohaad, Kiristaani kaanid wuu sangid cin Kooh η jamanoonin wa.

⁷ Wa yooɓdi ne ɓo' teyɗuk kaan sagu ɓo' yurhid ; heey na wa minid nik ne ɓo' teyɗukid kaan wuu ɓo' baahid.

⁸ Waaye Kooh teɓohid waadi a waad boo η ini Kiristaani kaan wuu boo wa boo nik bakaadoh.

⁹ Te ɗiski wa nik, boo nikisdi bakaadoh, boo onuud kiyurah taamboh η ñif min de aamu, kon wa woorid ne boo hey mucɗasse η ayrukin Kooh !

¹⁰ Laam, wa boo nik sangid cin de, boo kerhidohɗuud na Kooh taamboh η kakaan kin Kuɓkin de, mbaa boo kerhidohɗuud dah, wa woorid ne boo hey mucɗasse taamboh η kipes kin de.

¹¹ Te wa topɗi ndeem, boo na name ndamkoh Kooh taamboh η Hed boo Yeesu Kiristaa, yi kerhidohid boo na de kotii.

Aadama na Yeesu

¹² E ɓo' yino ɓek bakaad η Adina, kakaan taambohha η bakaad, hayya, po wa reyid η ɓoobi jen, laam ɓoobi jen ɓed bakaad.☆

¹³ Bala waasin Musaa hayan dah, bakaad nikee η Adina, waaye Kooh na ambeedi bakaad ne waas raakdi dah.

¹⁴ Moona, ini koodoh η Aadama po η Musaa, kakaan nguurkee η Adina, ali nik ne boobaŋ jamanoonaam bakaadeedi sah findi Aadama yi tum ini Kooh sangohee de. Aadama nikee ñaamaariŋ Yi hayee η in laayid.

¹⁵ Waaye, ali nik ne Aadama na Yeesu, yi joyee hay, bed mand, in ci ba tum dalohid keeh-keeh. Ini tah po bo' laayid kaannda, wa nikee ini bo' yino tum, a nikka Aadama, a dal waas, waas yino rek, wa bayya kakaan. Waaye wa woorid ne, Kooh waad tos boobi dah, onohi a na hee onohi hey uupe yak fuuf yahi Aadama yah. Te Kooh tumid ineem. Ini tah po bo' laayid tosuusa, wa nam nik ini bo' yino tum, a nikka Yeesu Kiristaa. Wa nikka onohi Kooh baahoh boobi.

¹⁶ Ee, ini tumohaad ciŋ ba rim, dalohid keeh-keeh. Aadama, a tum bakaad yino dong, atteeniŋ wa mirndohha nik kakaan kiŋ boobi jen. Waaye ini kad η Yeesu, ali nik ne dal-waas ci laayid, a tum in yurhid yino dong, wa onnda boobi kiyurah.

¹⁷ Ee di' ! E dali bo' yino dal waas tah po kakaan wa dii nguuruk η Adina. Waaye kiyurhi Kooh baahoh boobi, wed uup yak ini tumohaadiŋ Aadama rim. Ineem wed tah wa woorid ne boobi rahas kiyurheem, ba hey raake kipes ki heydi reehe, te ba hey nguurke sagu ini bo' yino dong habid, a nikka Yeesu Kiristaa.

¹⁸ Mbaa, e bo' yino dong dal waas, jaarra boobi jen atte'uusa kakaan. Wa mand daa, e bo' yino

dong nam tum tumohaad yurhid yino, jaarra kiyurhi na onohe kipes reesa η boobi jen.

¹⁹ Findi bo' yino sangoh kerhid Kooh, tahha po bo' laayid tumuusa bakaadoh, bo' yino kerhidoh Kooh daa, tahha po bo' laayid hey tumse bo' yurhid.

²⁰ Waasi hayid ne dal ci na dalse waas baatuk, waaye diskid bakaad ci baatkoh, baahohi uup nga baatuk fuuf,

²¹ ne, findi bakaad nguurkohee η nguuring kakaan, baahoh nguurkoh daa taamboh η kiyurah ne wa bay boo η kipes ki heydi reehe taamboh η Yeesu Kiristaa Hed boo.

6

Kaan na Yeesu, pes na de

¹ Kon, boo woyan na book ? Boo risaat bakaad ne Kooh uup boo baahoh e ?

² Muk ! Nj ini kad η bakaad, boo kaanid, boo min na pesis η bakaad ?

³ Boo bi hooyu η masmin bokti, boo nikka yino na Kiristaani Yeesu jen, du inahdi ne boo boktu ne kakaan kin de nam nik win boo e ?

⁴ Nj boktuki η kakaan keem, boo namid uumbu na de ne, findi a hultoh taamboh η yaki Baabi yak, boo nam hultoh daa, pesee pesohaad as.

⁵ Laam nik ne boo baahid na de kakaan η bokti boo boktu dah, boo hey name hulit na de, boo baah kipes.

⁶ Boo inhaat inii : Boo nikee bo' wiiriis defgaan, boyi boo nikee daayud na Yeesu η

kurwaa ne ini nikee bakaaf η dooy boo reehdu po boo nikissuu ñaam bakaaf.

⁷ Laam yi kaan, bakaaf yilfisdī de.

⁸ Nik ne boo kaanid na Kiristaani dah, boo hey name pes na de, ineem wed' boo kos.

⁹ Boo inhid ne Kiristaani hultid po a kaanis-sandi, kakaan mindisdī de ali in.

¹⁰ Nj ini kad η kakaan kin de, a kaanid waas yino po faw te a rahsohisdī ali in na bakaaf ; η ini kad η kipes kin de, a na pese wuu Kooh.

¹¹ Wa mand daa nga du, ambaat ne du kaanid η ini kad η bakaaf te du bii pes wuu Kooh η niki du nik η Kiristaani Yeesu.

¹² Mbaa dah, bakaaf joydī yilif faaniη du joy kaan, po du kerhidee mad-mad cin wa baahaadiici.

¹³ Kinaat fad' cir cin faan cin du po bakaaf kee ca tuma ganaay tumoha in yurhaadi. Waaye edaat haf du Kooh findi pesoh ci kaane, te du ed' Kooh cir cin faan cin du findi ganaay tumoha in yurhid.

¹⁴ Bakaaf heydī du yilfe, laam waasi yilifdī du, e baahohin Kooh kilifaaniη du.

Fad' bakaaf, teyduk nik ñaamin kiyurah

¹⁵ An ye ? Ini waasi yilifdī boo, baahohin Kooh nikka kilifaaniη boo, ineem joyid tah boo pesee η bakaaf e ? Muk !

¹⁶ Du inhid ne du ed' bo' haf du ne du nik ñaamin de te du kerhid de dah, du ñaamin de. Ali wa nik bakaadi, wi na bayohe η kakaan wala kerhid Kooh wi na bayohe η kiyurah, du ñaamin wi du teydukid.

¹⁷ Waaye Kooh corkidfaah, du nikee ñaam cin bakaad, waaye du teydukid ñ keeñ cin du kotii jangdohi du rahas.

¹⁸ Kooh puldid du ñ bakaad, du ñaam cin kiyurah kotii.

¹⁹ Mi na woye na du ñ woyohaad bo', sagu ne du yooɓɗi kerah. Findi du edohee cir cin faan cin du ne du ñaamuk hoolaadi na baahaadi, po ca bekka du ñ baahaadi, edohaad haf du daa, du ñaamuk kiyurah ne wa bay du ñ ed haf du Kooh.

²⁰ Wa du nik ñaam cin bakaad, kiyurah raakeedi waas nga du.

²¹ Wa rimid du ye ? In ci kaci'id du woti. In ceem na bekohe kakaan !

²² Waaye diki wa nik, bakaad raakisdi waas nga du, du ñaam cin Kooh, wa rimid du ed haf du Kooh te ñ mirndaana, wa onan du kipes ki heydi reehe.

²³ Kombot bakaad na wirndohse kakaan ; waaye onohi Kooh na baahohe wa kipes ki heydi reehe ñ niki du nik ñ Kiristaani Yeesu, Hed boo.

7

Boyi kos nikisdi ñaamin nakoh cin waasi

¹ Baah cin ngo, ñ inhid ne mi na woye na bi inah waas, kon du inhid ne waas na yilfe bo' ñ wi a na pese.

² Wa mand na bitbi toku, feeh jaar ce yii pes dah, e waas amb de ñ niyin jaar ce ; waaye jaar ce kaan dah, a sabsukohid na waaseem.

³ Nik ne, jaar ce yii pes, a nik bitib jaar wiiriis dah, a woysan ne a na njaalo'e, waaye jaar ce

kaan dah, a sab̄sukohid na waaseem ; a nik bitib̄ yaar wiiriis dah, a njaaloodi.

⁴ Wa nam mand daa nga d̄u, baah cin ngo, taamboh η kakaan kin Kiristaani d̄u kaanid η ini kad η waasi. Kon harmban d̄u na waasi reehid, kotii, d̄u wuu boyi kaan, hulitta ne boo min rim in baahid wuu Kooh.

⁵ Wa boo meed̄ taambid̄ kiñin cin boo, nakoh cin waasi yunee waad-waad cin boo baahaadiici. Te waad-waad ceem, ced pangkee η cir cin faan cin boo, ne ca rimid̄ boo kakaan.

⁶ Waaye, d̄iski wa nik, boo kaanid̄ η ini kad η waasi, boo sab̄sukohid naa, wed̄ wi ambee boo ñaam. Boo ñaamkisd̄i Kooh taamboh η fiis ci maañid̄ ci, waaye boo na ñaamkee d̄e taamboh η in as puloh η Fuud̄si Hoolohngaani.

Waasi na bakaad̄

⁷ Kon ineem tokis ye ? Waasi na bakaad̄, ca yino e ? Muk ! Waaye, η heed̄i inhe ini bakaad̄ nik, ne waas raakeed̄i dah. Laam waasi woyeed̄i inii dah : « Fu waad̄dand̄i haf fu inin̄ morom fu[☆] », mbaa η heed̄i inhe ne ineem bakaad̄.

⁸ N̄ ineem, bakaad̄ tonduk nakohii, bekka nga so waad-waad̄ nu nik η ini kad̄ η in bo' ; waas raakd̄i dah, bakaad̄ na nike ini kaan.

⁹ N̄ maañ dah, mi, η peseen te nakoh cin waasi raakeed̄i ; waaye wi nakoh cin waasi hay, bakaad̄ peseeda,

¹⁰ mi, η kaannda. Daa, nakohi, wi joyee so bay η kipes, wed̄ mirndoh ho bay η kakaan.

¹¹ Laam bakaad̄ tonduk nakohi, wa ñaañohha so. Wa taambohha nga, wa appa so.

[☆] 7:7 7:7 Pula 20:17

¹² Waaye waasi, wa in hoolid wuu Kooh, nakoh nu nik nga dah, wa in hoolid wuu Kooh, wa yurhid te wa baahid.

¹³ Kon in baahid wed ap po e ? Muk ! Waaye bakaad, ne wa teeboh haf wa, wa taamboh η in baahid, wa appa so. Daa, wa taamboh η nakohi, wa teebohha baahaadiikin wa, wi raakdi disk wa top.

Hiñohi nik η dooy co

¹⁴ Boo inhid ne waasi puloh η Fuudsin Kooh, waaye mi, η bo' dong ; η ñaami bakaad rom.

¹⁵ N inahdi ini na tumdukohee so ini mi na tume ; ini η waad tum, mi na tumeedaa, waaye ini η sang, wed mi na tume.

¹⁶ Nik ne ini mi na tume, wa ini η waadfi tum dah, kon η teydukid ne waasi baahid.

¹⁷ Nik ne wa daa dah, a ñam na tumee haa, a bakaadi gen η dooy co wed na tumdukohee so.

¹⁸ N inhid ne ali in baahid gendi nga so, maanaam mi yi bo' dong. Laam η waadid habid ini baah, waaye η mindi wa habid.

¹⁹ Mi na tumeedi ini η waad, in baahid, waaye mi na tume baahaadiini, ini η waadfi.

²⁰ N tumee ini η waadfi dah, mbaa a ñam na tumee wa haa, a bakaadi gen nga so.

²¹ Inii daal, η hotida nga so, wed ne : N waadta tum in baahid dah, e baahaadi na haydohee so.

²² N dooy co, mi na raakohe ini neb po η nakoh cin waasin Kooh.

²³ Waaye η in ci mi na tume jen, mi na hote waas wiiriis wed na hiñohe na waasi η teyduk η dooy co, waaseem wed amb mbo, wa tayca

so, wedf waasiŋ bakaadfi gen ŋ tumohaadfi cin ngo jen.

²⁴ Mas so deey ! Ya ba naafan ndo ŋ faanii na bayee so ŋ kakaan ?

²⁵ Waaye Kooh corkidaah, a naafidf boo taamboh ŋ Yeesu Kiristaa, Hedf boo !

Kon mi, ŋ dooy co, mi na pangkide waasiŋ Kooh, waaye ŋ tumohaadfi cin ngo, mi na pangkide waas bakaadfi.

8

In ci Fuudsi Hoolohngaani on boo

¹ Kon dfiski wa nik, fi nik ŋ Kiristaani Yeesu, minisdfi atte'u kaan.

² Laam, waasiŋ Fuudsi Hoolohngaani na onoh onoh kipes ŋ Kiristaani Yeesu, wa puldif ba ŋ waasiŋ bakaad na kakaan.

³ Waasiŋ Musaa mineedfi ineem, laam faaniŋ boo na waad-waadfi cin wa cedf tah po waasiŋ Musaa raakdfi hatil. Waaye Kooh tumida ŋ woosi a woos Kubkiŋ de nga boo na faan findi faan cin bakaadoh ci ne a nihi bakaadfi. Ŋ ineem, ŋ dooy faan, a atteesa bakaadfi kaan.

⁴ A tum ineem ne kiyurhi waasi nakoh min raak nga boo, boo fi taambidfi kiŋin cin boo waaye Fuudsi Hoolohngaani.

⁵ Laam, fi na taambde kiŋin cin ba, liibohaadfi ba hun na Adina. Waaye fi na taambde Fuudsi Hoolohngaani, liibohaadfi ba hun na Fuudsi Hoolohngaani.

⁶ Liibohaadfi hun na Adina na bayohe η kakaan, waaye wi hun na Fuudsi Hoolohngaani na bayohe η kipes na jam.

⁷ Boobi liibohaadfi cin ba hun na Adina, ba sangidfi cin Kooh, ba na taambdfeedi nakoh cin de, ba mindaa sah.

⁸ Bi na pese η taambidfi kiñin cin ba, ba mindi nebi Kooh.

⁹ Waaye du, η liib ne Fuudsiñ Kooh genidfi nga du. Kon, du pesdifi η taambidfi kiñin cin du, du na pese η Fuudsi. Laam yaa nu rahasdifi Fuudsiñ Kiristaani dah, a baahdifi nga de.

¹⁰ Kiristaani nik nga du dah, wa keeh ne faan cin du hey kaane sagu bakaadfi, waaye liibohaacinfi du hey pese sagu kiyurhi du onu taamboh η Fuudsi yi na pesdee du.

¹¹ Te Fuudsiñ Kooh yi hultidfi Yeesu Kiristaa gen nga du dah, Kooh yi hultidfi de hey name pesidfi faan cin du kaanan, taamboh η Fuudsiñ de gen nga du.

¹² Mbaa baah cin ngo, wa keeh ne raakidfi in ci boo joy habidfi, waaye taambidfi kiñin baahdifi nga.

¹³ Du pesee η taambidfi kiñin cin du dah, du hey kaane, waaye Fuudsi baatdohee du po du ap taambidfi kiñin cin du dah, du hey pese.

¹⁴ Laam bi Fuudsi adgoh jen, ba kubuucin Kooh.

¹⁵ Te du rahasdifi Fuudsi amban du ñaam, ne a dokin du neyyoh, waaye du rahas Fuudsi tum du kubu Kooh, Fuudsi tah boo beedkee de an : « *Abba !* » Wed "Baab".

¹⁶ Fuudseem hun na liib cin boo seede'ee ne boo kubuucin Kooh.

¹⁷ Nik ne boo kuɓu ɗah, boo hey rahse in ci Kooh gap kuɓuucin ɗe, te boo baahan ca na Kiristaani ; nik ne boo baahid na ɗe miskid ɗah, boo baahan na ɗe yaki a yak.

Findi feruudɗi mand woti, na findi wa mandan kim

¹⁸ Wa woorid to ne miskid cin boo η jamanoonii mindi hendtidkoku na kiyak ki Kooh teebohan nga boo kim.

¹⁹ Ini Kooh fer jen wa ɗii sek na seesuk keeh-keeh mbehi kuɓuucin Kooh teebohsan.

²⁰⁻²¹ Laam ini Kooh fer jen, ɗiski wa nik, wa na tiinde η barang barang. Wa tiidɗa, e Kooh yi dega ineem, a yi tah. In ci jen ca ɗii yahrukoh. Waaye yaakaar raakid poyi. Laam ca hey name pulɗu sah η kiɗaam kin yahrukoheem ne ca raak haf ca, ca min baah η yaki kuɓuucin Kooh yakan.

²² Boo inhid ne po woti, in ci Kooh fer, findi ca hend jen, cedi iineɗa sagu miskid findi bitbi na ɓasle.

²³ Te ced dong raak miskid haa, na boo, boo bi rahas Fuudsi Hoolohngaani findi wadi koc, boo bii nam iin η dooy boo, boo bii sek ne boo nik kuɓu Kooh keeh-keeh, boo naafu po boo raak haf boo jameet.

²⁴ Laam raak yaakaar, ooluk in ci na haye, wed mucid boo, waaye in ci fu yaakaar nik na ɗa, fu hotee ca ɗah, wa nikisɗi yaakaar.

²⁵ Waaye boo ooluk ne ini boo hotɗi hey haye ɗah, boo heya seke na seesuk na muɗ.

²⁶ Fuudsi na baatɗohe boo η ñaki boo ñak hatil, laam boo inahɗi ini boo joy kiim. Waaye

Fuudsi na haf ce na kiimɗe boo na iin ci fu inah ne, bo' mindi ca woo.

²⁷ Te Yi na hote ini nik η keeñ ci inhiɗ ini Fuudsi waad kiim, laam Fuudsi na kiimɗe kosid ciη Kooh findi Kooh waadɗoh.

²⁸ Boo inhiɗ ne Kooh na tume po in ci jen amb-sukoh nik in baahid ngan bi waad ɗe. Booɓeem, e booɓi Kooh ɓeeduk η findi a koodkidɗohee wa.

²⁹ Laam bi a inah η ɗeɓgaana, a tufkidta η ɗeɓgaana ne ɓa mandan na Kuɓkiη ɗe, ne Kuɓki nik saawi raak taambɗoh laayid.

³⁰ Te bi a kood η ɗeɓgaana, a namid ɓa ɓeeduk ; bi a ɓeeduk, a namid ɓa on kiyurah ; te bi a on kiyurah, a namid ɓa yakid.

Saahi boo saah, wi taamboη η waadɗohiη Kooh

³¹ Boo woyissan ye ? Kooh yii na boo, te nik ne a yii na boo ɗah, ya ɓa minid boo in ?

³² Kooh, yi teyɗuk ne Kuɓkiη ɗe raak miskid, a eɗohha ɗe wuu boo jen, a eɗid boo Kuɓkiη ɗe ! Wa woorid ne a hey baahohe boo in ci jen findi a eɗoh boo Kuɓkiη ɗe !

³³ Bi Kooh kood, a ya ɓa yamban ɓa ? A Kooh na attee boo te a yi woo ne boo yurhid !

³⁴ Kon ali bo' mindi attee boo ne boo tooñid. Laam Kiristaani Yeesu kaanid ! Baatta nga a hultiduuusa, ɓaatissa nga a nik η ñaahman Kooh, te a yaa kiimid boo !

³⁵ Wa ye sabsohan boo na waad Kiristaani waad boo ? Wa miskid haa. Wa jaahid haa. Wa tolfid wala aɗuk haa. Wa ñak ɓekkaah haa. Te wa in wooraadi wala ndang haa !

³⁶ Ini Fiis ci woo wed rahas boo, an :
« Saguufu, boo na hoobke dabgidu apu.

Ba amb boo findi mbaal ci na hoosse.☆ »

³⁷ Waaye η in ceem jen, a boo saah po d̄iska saah top taamboh η Yi waad̄ boo.

³⁸⁻³⁹ Laam wa woorid̄ to ne raakdī ini min boo sabsoh na waadī a waad̄ boo, wa kakaan haa, wa kipes haa, ca malaaka haa, ca safaal haa, wa woti wala kim haa, ca hed̄ hatil haa, wa d̄afkid̄ wala noodid̄ haa, ca feruud̄ wiiriis haa, ali in mindī boo sabsoh na waadī Kooh waad̄ boo taamboh η Kiristaani Yeesu, Hed̄ boo.

9

Kooh na cuubij de Israayel

¹ N̄ niki η nik η Kiristaani, mi na woye keeh, η leydī. N̄ ineem, liibij ngo hunid̄ na Fuud̄si Hoolohngaani, te wa seede'id̄ to ini mi na hee woye wii :

² N̄ raakid̄ tiis keeh-keeh, te wa gen ndo misik η d̄ooy keeñ.

³ Nikeen ne η kiim Kooh, a aluk ko, η sab̄sukoh na Kiristaani, wa heen tahe baah cij ngo muc d̄ah, η heena tume.

⁴ Baah cij ngo beem, bed̄ Israayel ci. Bed̄ Kooh tum kubuucij de, niki a nik na ba η yaki a yak, wed̄ a baahoh ba, a amb̄tid̄ohha na ba, a ed̄ta ba nakoh cij waasi, a woosa ba findi ba ñaamkohan de na in ci a gap ba,

⁵ caac ca maañid̄ ca bed̄ caac cij ba, η ini kad̄ η faanij Kiristaani, a baah nga ba, Kiristaani yi nik η d̄afuk in ci jen, a yi Kooh, te a yakd̄aah po faw ! Amiin !

⁶ Wa nikdī haa ne gapoh cīŋ Kooh nikisdī. Laam bī puloh ŋ Israayel, wa nikdī haa ne ba jen ba Israayel keeh-keeh.

⁷ Te bī rimkoh ŋ Ibrahiima, ba jen bed kubuucīŋ de keeh-keeh haa ; waaye Kooh woo Ibrahiima ne : « Fu raakohan bī rimkohan nga dā ŋ Isaahha.☆ »

⁸ Ineem tokis inii : A set ci Ibrahiima rimoot, bed kubuucīŋ Kooh haa, waaye a kubuuci Kooh gapee de bed ambu findi bī rimkoh nga de.

⁹ Inii wed gapohi Kooh gapee Ibrahiima : « Ŋ hey dokkisse ndii maas, ŋ raakan Saarata raakid kubu jaar.☆ »

¹⁰ Baatta nga, a tumoh dāa na Rebeka, e siis cīŋ de bed baahee baab yino, a nikka Isaahha, caac boo.

¹¹⁻¹³ Raak siis ceem rimuudī paad, ba tumeedī baahid wala baahaadī. Moona, Kooh woyeen Rebeka ne : « Yi yini hey yilfe yi yakki.☆ » Findi Fiis ci Hoolid ci woyoha an : « Ŋ tan Yanhooba, ŋ fadta Esaaw.☆ » Ineem raakid ne wa nikid ini Kooh tufkide. Kooh na tane ŋ findi a waadoh, wa gayukdī ŋ tumohaad cīŋ boyi, waaye, ŋ Kooh yi na beedke boyi.

¹⁴ Boo woyan ye ŋ ineem nak ? Kooh yurahdī e ? Muk ! Ineem mindī nik !

¹⁵ A woo Musaa ne : « Ŋ hey yirme yi ŋ waad yirim, te ŋ baahohee yi ŋ waad baahoh.☆ »

¹⁶ Mbāa, wa nikdī ŋ boyi na waadee wa wala yi na ndengduke nga, waaye ŋ Kooh, yi na yirmohe.

☆ 9:7 9:7 Camba 21:12 ☆ 9:9 9:9 Camba 18:10-14 ☆ 9:11-13 9:11-13 Camba 25:23 ☆ 9:11-13 9:11-13 Malasi 1:2-3 ☆ 9:15 9:15 Pula 33:19

¹⁷ N̄ Fiis ci, Kooh woo Firawna ne : « Ñam tufkid̄ d̄a ne η min teeboh hatilin̄ ngo taamboh nga d̄a te tiikin̄ ngo wil keh̄yi jen.☆ »

¹⁸ Kon a yi na yirme yi a waad̄ yirim, a ndengdee keeñin̄ yi a waad̄ ndengid̄ keeñin̄ d̄e.

Kooh a yi na tane findi a waad̄oh

¹⁹ N̄ inhid̄ ne fu hey yo woye ne : « Nik ne bo' mindī nookoh na waad̄-waad̄in̄ Kooh d̄ah, kon wa ye tah Kooh ngaske bo' ? »

²⁰ Waaye fu yi bo' dong, a fu ba po fu taastidohee na Kooh ? Andi ini mahu hey woye yi maha ne : « Wa ye tah fu mahohha so an ? »

²¹ Mahohi, andi waas ondī d̄e ne a bay η d̄okin̄ d̄e, a mah in kanak naa, wii njirñid̄koha η ceeke, wi tas njirñid̄koha η in ci yin yin ci ?

²² Moo bo' raak ye woyaah nga, nik ne Kooh muñdee muñid̄ in maañid̄ boobi a ayruke, bi nikee η kot sooy, sagu waadī a waadee teeboh ayrukin̄ d̄e na hatilin̄ d̄e d̄ah.

²³ Te a namee waad̄ teeboh yaki a yak keeh-keeh η boobi misik d̄e ; bi a koodkid̄ ne ba baah η yaki a yak.

²⁴ Boobeem, e boo. A beed̄koh boo η d̄ooy Yawuut ci dong haa, waaye η bi namdī nik Yawuut.

²⁵ Findi a woyoha η teerndin̄ woosuudī Hose an :

« Bi nikeedī cuubin̄ ngo,
N̄ beed̄kohan ba "cuubin̄ ngo",
Te cuubi waad̄seedī,
N̄ woyana : “ N̄ waad̄id̄ d̄a !☆ ” »

26 « Te ɗiski ɓa woyohsee ne :
 “ Du cuubinj ngo haa, ”
 ɓa ɓeedkohan nga
 kuɓuucin Koohi na pese !☆ »

27 Boo namid hot η Fiis ci ne woosuudi Esayi
 looykid η ini kad η Israayel an :
 « Ali Israayel ci laay po
 ɓa hend na merhey min cookmi sah,
 ɓa hey haawsasse po
 e tasɗohiinin ɓa dong mucɗassan ;

28 laam Hedi, a hey tume
 ini a woyee η ɗafuk kehyi,
 a heya tume tum mitid,
 te wa gaaw !☆ »

29 Te findi woosuudi Esayi namohisa woo
 maaɗid an :
 « Hedi na malaakaacin ɗe faɗɗeedi boo
 ɓi rimkoh nga boo ɗah,
 boo hee nike findi Sodom,☆
 boo hee mande na Gomor !☆ »

Ini Pool waadid Israayel ci

30 Mbaa boo woyan ye η ineem ? Bi nikɗi
 Yawuut waakeedi kiyurah, waaye ɓa rahsida, ɓa
 rahasa taamboh η kosi ɓa kos,

31 te Israayel ci waakee waasi min ɓa on
 kiyurah waaye ɓa raakɗaa.

32 Wa ye tah ? Laam, Israayel ci waakeedi
 wa taamboh η kos, ɓa waakee wa taamboh η
 tumohaad. Ba kafnduk η atoh fi na kafndohe,

33 findi wa fiisohu an :

« N degid' atoh kafndoha η Siyong,
 atoh fi na folohe,
 waaye yaa nu tabah kosin' de η atoh feem dah,
 a kaci'andi !☆ »

10

¹ Baah cin' ngo kosid' ci, ini η waadid' cuubin
 Israayel η keeñin' ngo na ini mi na kiimdee ba
 Kooh, wed' ne ba muc.

² Mi yii seede'id' ba ne ba sawrid' lool η pangkid'
 Kooh, waaye wa hundi na ki'inah.

³ Ñak inah kiyurhi puloh η Kooh, na waad'
 tufkidoot kiyurhin' ba haf ba, wed' tah po ba
 teydukdi kiyurhi puloh η Kooh.

⁴ Waasin' Musaa mitoh η Kiristaani. Ineem wed'
 tah yaa nu kos dah raak kiyurah.

Yaa nu kos dah hey muc'dasse

⁵ Musaa fiisid' η ini kad' η kiyurhi puloh η
 nakoh ci ne : « Yaa nu taambid' in cii dah, ced' a
 pesohan.☆ »

⁶ Waaye boobi onu kiyurah taamboh η kosi ba
 kos woo in wiiriis, an : « Kina woo η dooy fu ne
 : Ya ba rapan η Asamaan ? » Woo keem waad'
 woo ne : Ya ba rapan ne a ruhsid' Kiristaani.

⁷ Ba nam woo ne : « Kina woo η dooy fu ne :
 Ya ba ruhsan η nunga topaadiina ? » Woo keem
 waad' woo ne : Ya ba ruhsan ne a pulid' Kiristaani
 η kaanid' ca.

⁸ Kon boobeem woo inii : « Woo ki wedi η
 seroofu, wedi η ngubin' da, wedi η dooy keeñin'

ɗa. » - Woo keem wed' woo ki ŋ ini kaɗ ŋ kosi, wi boo na yegɗohe*.

⁹ Laam fu woo na ngubiŋ ɗa ŋ fiki boobi ne Yeesu a yi Hedī, te fu kos ŋ keeñiŋ ɗa ne Kooh hultidid' de ɗah, fu hey mucɗasse.

¹⁰ Keeñ wed' na kose, wa tum ɗa bo' yurhid, te nguɓ wed' na woye, wa ɓay ɗa ŋ muc.

¹¹ Fiis ci ced' woo ne : « Yaa nu tabah kosiŋ ɗa nga de ɗah, fu kaci'andi.☆ »

Wa ye hondoh Yawuut ci kos Kiristaani ?

¹² Boobi jen bed' hend ŋ fiki Kooh, wa Yawuut haa, wa nikaadi Yawuut haa, ɓa jen bed' ɓaah Hed', te Hed' ɓa, yaa nu beeduk de ne a naaf ɗa ɗah, a baahoh ɗa ŋ raak-raakiŋ de.

¹³ Laam wa fiisuud' ne : « Yaa nu beeduk Hedī ɗah, a hey mucɗasse.☆ »

¹⁴ Waaye ɓa beedkohee ɗah, raakee ɓa kosiɗ haa e ? Te ɓa kos ɗah, raakee ɓa kerhid' yegɗohiŋ Yi ɓa kos. Te ɓa kerah yegɗoh ɗah, raakee a bo' woo ɓa wa.

¹⁵ Te bo' woo ɓa wa ɗah, raakee de woosu woosu. Findi Fiis ci woyoha an : « Cey, kot ci ɓa tiind modid', ɓi hay na yegɗoh nebid' !☆ »

¹⁶ Waaye ɓi kerah yegɗoheem, e bed' jen na tume ini wa woo haa, findi woosuudi Esayi woyohee wa ne : « Hedī, yaa kos yegɗohiŋ boo ?☆ »

* **10:8 10:8** Ŋ aayaacii, ini koɗoh aaya 6 po 8, Pool na woye ŋ ini fiisu ŋ teerndiŋ Rohyidī 9:4, a ambsoha na teerndiŋ Rohyidī 30:11-14, a nammbaa ambsohis na ini kaɗ ŋ Yegɗohiŋ Muci. Wa nikee woyohaad' ŋ jamanoonaam. ☆ **10:11 10:11** Esayi 28:16 ☆ **10:13 10:13** Yowel 3:5 ☆ **10:15 10:15** Esayi 52:7 ☆ **10:16 10:16** Esayi 53:1

17 Kon, kos na pulohe η ini kerhu, te ini kerhu na pulohe η yegdohi kad η Kiristaani.

18 Waaye mi na meeksohe : Bi Israayel kerahdī kerahdī e ? Aha'kay ! Fiis ci woyid ne :

« Hoosoociη ba kerhuud η kehysi jen, woo ciη ba kadid po η dīsik ca uup us η Adina ! ☆ »

19 Waaye mi na meeksohe : Ba inahdī inahdī ini woyu e ? Aha'kay ! N ineem, Musaa, a yi koc woo ne Kooh woo an :

« N hey dū tahe siis bi nikdī cuub ; η tah dū ayruk cuub ñaañaadī. ☆ »

20 Woosuudī Esayi kaannja po a woosa ini Kooh woo, an :

« Bi waakeedī so, mirndohid to hot, bi meeksohdī so, mirndohha so inah. ☆ »

21 Waaye ini kad η Israayel, a woo ne :

« N hoobuk radīs yaah ne η morgiduk bi kerhidī so, bi na taasee so. ☆ »

11

Kooh faddī cuubij de

1 Mi na meeksohe : Kooh fad fad cuubij de e ? Muk ! Mi η haf fo η baah η Israayel, η puloh η Ibrahiima, η cuubij Benyaamin.

2 Kooh faddī cuubij de, cuubi a inah maañ. Du inhid ini Fiis ci woo η ineem, η saari Ilyas ñadtukee η Israayel ci η fiki Kooh.

☆ 10:18 10:18 Sabuur 19:5 ☆ 10:19 10:19 Rohyidī 32:21

☆ 10:20 10:20 Esayi 65:1 ☆ 10:21 10:21 Esayi 65:2

³ A woosa ne : « Hedi, ba apid woosuud cinɗa, ba pooksohid seeykohaaci na seeykohse wuu fu ; mi, η tas kiik ko kotii te ba dɗi waad to ap.* »

⁴ Waaye Kooh lof ye nga ? A woo de ne : « Nɗaakɗid haf fo jaar junni-yasna-kanak (7000), bi moosɗi yekid Ba'al*.* »

⁵ Te wa mandɗa woti-woti, raakid bi tas η Israayel ci, bi koodu taamboη η baahohin Kooh.

⁶ Nik ne ba baahohu baahohu dɗa, in ci ba tum tahɗi ba koodu ; mbaa baahoh nikisɗi baahoh.

⁷ Kon bo' min ye woo ? Ini Israayel ci waake, ba raakɗa ; e bi koodu nga ba raaka, binoobi, keeñ cinɗa ndengɗu ndengɗu.

⁸ Findi wa fiisohu an :
« Kooh neehɗid ñaañinɗa
a hondohha has cinɗa hot,
a hondohha nof cinɗa kerah,
te waɗa po woti.* »

⁹ Te Dawuuda woyid ne :
« Beedkoh kañam cinɗa ba
nikaat nga ba
mbipi amban ba,
wa nik mbaali ba longohan,
wa nik kafndohaani folan ba,
wa nik wirndinɗa ba !

¹⁰ Has cinɗa ñuusaat tudɗa
po ba hotissuu,
njuuyɗa leero-finhoocinɗa ba,

* **11:3 11:3** 1 Buur ci 19:10; 19:14 * **11:4 11:4** Ba'al : a baahee
η kooh ci nikaadiici meed ñaamku η jamanoonan Ilyas (1 Buur
ci 18:16-40). * **11:4 11:4** 1 Buur ci 19:18 * **11:8 11:8** Rohyidɗi
29:3; Esayi 29:10

ba taalndidɗ daa ! ☆ »

Bi nikdi Yawuut gerefe'uud

¹¹ Kon mi na meeksohe : Andi kafnduki ba kafnduk, ba keen keen po ba minisdi kuruk e ? Muk ! Waaye dali ba dal tahid po bi nikdi Yawuut eduud mucɗ, ne Israayel ci siis ba.

¹² Nik ne a dali ba dal wed tah Adina raak ini yakki wa raak dah, te nik ne keenin ba wed on bi nikdi Yawuut ini yakki ba raak dah, kon wa woorid ne Yawuut ci jen muc dah, ini wa onohan hey uupe yak fuuf !

¹³ Du bi nikdi Yawuut, mi na woye na du : Ñam Apootarin du, η nebuud η pangki Kooh ed to.

¹⁴ N waad ne findi wa min nikoh dah, boobin cuubin ngo siis du η kosi du kos, po wa mucid bi bo' nga ba.

¹⁵ Nik ne e bakdi ba bakdu tah Adina kerhidoh na Kooh dah, kon Kooh dokin ba dah, wa nikan ye ? Wa nikandi hultin kaanid ci e ?

¹⁶ Nik ne mbuuruuci koc hoolid wuu Kooh dah, ini tas η muni siibuudi jen hoolid wuu ce☆ ; te nik ne niiri hoolid wuu Kooh dah, naak ci na car ci namid hool wuu ce.

¹⁷ Waaye raakid car ci nihsu η kidgin oliiwi, te fu yi nikee car oliiw babid, fu gerefe'uusa η disik ci car ceem nikee, fu raakid bak η niiri, na ñif min oliiwi baahidi.

¹⁸ Waaye kina yaksiduk η car ceem. Fu tuma dah, kina alkoh ne a fu raan niiri haa, waaye a niiri raan da.

☆ **11:10 11:10** Sabuur 69:23-24; Sabuur 35:8 ☆ **11:16 11:16** Kind ci 15:19-21

¹⁹ N inhiɗ ne fu woyan ne : « Ca car cef nihsu, ne ɗ gerefe'u. »

²⁰ Ineem keeh, waaye e ñak kos tah ca nihsu, te fu, e kos tah ɗa tufuk. Kina yaksiduk ɗ ineem, waaye neyyoha ;

²¹ laam nik ne e car cin kidgi cef Kooh nihis ɗah, amba ne a faɗan ɗa haa.

²² Mbaa marka findi Kooh baahoh na findi a na muɗoheedɗi in baahaadi. A na muɗdeedɗi bi keen ɗ bakaad, a baahid nga ɗa. Waaye fu joy gen gayuk ɗ baah kin ɗe ; wa ɗal ineem ɗah, fu hey name nihsu.

²³ Te beɗ, ba risɗi ɗ kosaadɗiikin ba ɗah, ba hey name gerefe'u ; laam Kooh herɗid ne a gerefe'is ba ɗ ɗiska ba nika.

²⁴ Nik ne fu, fu yi cari nihsuhu ɗ oliiwi baɓ, wi fu mbaahkoh, a fu gerefe'u ɗ oliiw baahid, wi nikɗi mbaahin ɗa ɗah, ɗ woyisɗi beɗ bi na hee gerefe'se ɗ oliiwi ba puloh.

Cuub ci jen mucɗu ɗah, Israayel jen hey muce

²⁵ Baah cin ngo, ɗ waadɗi ne ɗu nik inhaadi ini dasɗukidii, po ɗu kee liiba ne ɗu inhiɗ, weɗ ne : Bak ngan cuubin Israayel risan ndeng keen, po cuub ci cinooci jen rahas mucɗi.

²⁶ Teemb ndeem, Israayel jen hey mucɗasse, findi wa fiisohu an :

« Mucɗohi kurkohan Siyong, a hay.

A nihis kaañ-Kooh ki nik ɗ cuubin Yanhooba ;

²⁷ te ineem weɗ nikan ambtiɗohin ngo na ba, mbaɗna ɗ nihsan bakaad cin ba.☆ »

28 Ini ba sang teyɖuk Yegɖohin Muci, tahid po ba sangid cin Kooh, wa nikka muudin du, waaye poyi, ba ris cuubi Kooh kood, te a waadid ba, sagu ambtidohi a ambtidohee na caac can ba.

29 Laam Kooh baahoh bo' in wala a beeduk bo' dah, inwaaso moosandi amb Kooh nga.

30 Du kerhidedi Kooh debgaan te diski wa nik du yirmuud taamboh n ini Yawuut ci kerhiddi de.

31 Diski wa nik wa mand daa, kerhidaadiikin ba bekid yirmuukin du, ini Kooh waad wed ne yirmuukin du bek yirmuukin ba.

32 Kooh tay boobi jen n kerhidaadiikin ba, ne a yirim ba jen.

33 Cey !

Modkin liibohaadin Kooh

na ki'inhin de,

ca noodid lool

te ca laabpa keeh-keeh !

In ci a kooduk tum

mindĩ acsuku

te waas cin de mindĩ inhu !

34 « Ya ba inhe

liibin Hedĩ ?

Ya ba dengee de ?☆ »

35 « Ya ba wotid de kombot,

po a joyya de wa wirind ?☆ »

36 In ci jen puloh nga de,

in ci jen nikid taamboh nga de,

in ci jen wuu ce.
A yi yakdaah po faw !

Amiin !

12

Kipes ki asi

¹ Kon nak, du bi baah cin ngo, η yirmi Kooh yirim du weem, mi yii ñaah du, du ed de haf du jen, du nik findi seeykuudi na pese, wi hool wuu ce te a nebuusa nga. Jaar wa nik ñaamki du joy de ñaamuk keeh-keeh.

² Kinaat taambid bi adinaanii po du mand na ba, fadaat Kooh a on du liibohaad as ne wa boysoh du, du min inhisoh waad-waadin de. Waad-waadin de wed baah, wa nebpa de te wa mitta.

³ N ini η baahohu, mi na woyee du ne ali bo' nga du kinaat deg haf ce η diski a reedi, waaye topdaat haf du η diski du top, wa hend na kosi Kooh wad bo' nu nga dah.

⁴ Laam findi faan nikoh yino, wa raakka cir laayid te ca jen ca baahdi ini ca na habde,

⁵ wa mand daa nga boo, ali boo laayoh na, boo faan yino η niki boo nik η Kiristaani te boo jen ambsukohha nikka cir ci.

⁶ Waaye in ci boo onu, cad daloh, ca hun na baahohi boo baahohu, yaa nu nga dah. Nik ne boyi onuud ne Kooh woyee taamboh nga de dah, a woyaati ini hun na kosi boo kos.

⁷ Nik ne bo' onu ne a taambkoh binoobi dah, a taambkohaati ba. Bo' onu ne a jangid boobi dah, a jangdaati ba.

⁸ Yi onu ne a ñaahoh, a ñaahohaata. Yi na onoh, onohaata te Kooh tah. Yi adgoh, a tokdukaata nga. Yi na baatduhe bi nik ŋ miskid, tumaata na sum.

⁹ Waadohin dū nikaata keeh. Sepeynukaata baahaadi, te dū ŋod ngan baahid.

¹⁰ N ini kad ŋ waadoh, waadtidohaata findi boobi baah yaay na baab. N ini kad ŋ edoh cir, yaa nu nga dah uupsidkohaata ed cir morom ce.

¹¹ N ini kad ŋ sawar, ali bo' kinaata tiriɓ. N ini kad ŋ Fuudsi Hoolohngaani, yaa nu nga dah yoonddukaata. N ini kad ŋ Hedī, ñaamkaata de.

¹² N ini kad ŋ ooluk in ci na haye, sumaat. N ini kad ŋ miskid ci, muñaata. N ini kad ŋ kiim Kooh, genaata gen nga.

¹³ N ini kad ŋ etoh cin bo'-Kooh ci, baatduhaata ba nga ca. N ini kad ŋ dalid hanhe, ndengdukaata nga.

¹⁴ Kiimdaata barke bi na tolfidde dū, barke'daata te kinaata kiimid bo' a alku.

¹⁵ Hunaata dū sum na sumid ci, fudaata na fudoh ci.

¹⁶ Kerhidohaata ŋ harmban dū. Kinaata waak in yakak, waaye keeñ cin dū hiiraata dū ŋ boobi heefuud ci*. Kinaata amb ŋ haf dū ne dū inhid in nu in.

¹⁷ Kinaata tum miskid yi tum dū miskid. Liibaata ŋ tum in baahid, ini boobi jen min teyduk.

¹⁸ Wa min nik dah, pesaata ŋ jam na boobi jen, po diska min-minin dū top.

¹⁹ Baah cin ngo ŋ keeñkoh, kinaata wirndukid haf dū, fadaata ayrukin Kooh, wa tum ini wa joy

* **12:16 12:16** "boobi heefuud ci" : ini gerek woo ndii, wa namid min tokis : "in ci heefuud ci".

tum. Fiis ci Hoolid ci woyid ne Hedfi woo ne :
« Ñam raak wirndidkoh, ñam na hee wirnduke
tumohaad ci mod'aadiici !☆ »

²⁰ Waaye boo nak, Fiis ci nam woo ne : « Yi
sang da aduk dah, edaa de a ñam ; a sifaduk
dah, edaa de a an. Fu tum ineem dah, fu na
bekee de kaci.☆ »

²¹ Baahaadi kinaat da min, minaa wa na
baahid.

13

Teydukid kilifaaci tufkidu

¹ Yaa nu nga teydukdaat kilifaaci tufkidu ;
raadfi yi na nike kilifa te wa pulohdi η Kooh,
te bi nik kilifa nga da, a Kooh tufkid ba.

² Yaa nu sang teydukid nguur dah, a sang
teyduk ini Kooh tufkid ; bi na tume ineem hey
degse η waas.

³ Bi tufkidu neyyohaah haa nik ne fu na tume
baahid dah, waaye nik ne fu na tume baahaadi
dah, ba neyyohaah. Fu waadid sang neyyoh bi
tufkidu e ? Tuma baahid, fu raak corkidin ba.

⁴ Ba nik η pangkin Kooh wuu ini baah nga
da. Waaye fu tum baahaadi dah, neyyohaa
ba, ba ganaayukdi η barang barang. Ba nik
η pangkin Kooh ne ba degohee η waas, ba na
tiindde ayrukin Kooh ngan yi na tume baahaadi.

⁵ Ineem wed' tah, wa etohid ne fu teyduk ba
; neyyoh ayruki dong kinaat tah, waaye wa
namaat nik ne hel onohid ne wa waas.

⁶ Ineem wed' nam tah po d'u wirnde lempo. Laam, kilifaaci, ba na pangkide Kooh te wirndin lempooni, ba na fadohee wa fadoh nof.

⁷ Edaat ba yaa nu nga ini d'u joy de ed ; edaat lempooni yi d'u joya ed, d'u ed juutiini yi d'u joya ed, d'u nup yi d'u joy nup, d'u ed cir yi d'u joya ed.

Waadoh wed' mitid' waas

⁸ Kinaat raakdoh bo' ali in, dal waadi d'u joy waadtidoh ; yaa nu waad' morom ce dah, a mitdid ini waasi nakoh.

⁹ N ineem nakoh ci findi "kina njaaloo," "kina ap bo' ", "kina rok", "kina waadid' haf fu inin morom fu", ☆ na cinooci jen, ca woyuud η rohyid' an : « Waada morom fu findi fu waadoh haf fu. » ☆

¹⁰ Waadoh na tumoheedi miskid, kon waadoh wed' mitid' waas.

Koodkidaat hayin Kiristaani

¹¹ Du inhid jamanooni boo nikoh : Wa reyid ne d'u yunuk, laam ina boo camboh kos poyi, mucu uup boo nga reb.

¹² Weki usid, Kooh mand na wiisid. Boo wolkaat in ci na habdasse η ñuusi, boo bekuk in ci siñaari na hiñohohe.

¹³ Boo pesaat pes lakid' waas findi bi nik η noh cong, wa hunuu na mbuumbaay na laar, wa hunuu na faankoh sangohuud na cakaay, wa hunuu na lahtoh na siisoh.

¹⁴ Waaye bekkaat mandohaadin Hed'i Yeesu Kiristaa, te kinaat waak findi d'u tumohan ne d'u taambid' waad-waad ci baahaadiicin faan cin d'u.

14

Kina atte, kina heef morom fu

¹ Teyɖukaat yi kosin ɖe ndengɖi, te kinaat lahtuk ɲ liibohaadɪn ɖe.

² Bum kos ne ɖa minid ñam kañam ci jen ; ɖinoofi kosin ɖa ndengɖi, ɖa na ñame kidig na paangi dong.

³ Yi na ñame kañam ci jen kinaat heef yi na ñameedɪ, te yi na ñameedɪ kinaat atte yi na ñame, laam Kooh teyɖukid ɖe.

⁴ A fu ɖa po fu atte'ee surga jaambur ? A tufuk ɲ pangkin ɖe wala a keen nga, waas fu nguung, a yi inah na hed ce. Te a risan tufkid, laam Hedɪ minid ɖe ndengid.

⁵ Wa nam mand ɖaa, raakid ɖi amb ne mbeh ci uupsidohid yak, bum amb ne cad hend. Kon yaa nu nga liibin ɖe doyaat ɖe !

⁶ Yi ed mbeh cum cir ɲ ɖafuk cinooci, a na tumee wa ne a yakid Hedɪ. Yi na ñame kañam ci jen, a na namee wa tum ne a yakid Hedɪ, laam, a ñamee ɖah, a na corkide corkid Kooh. Yi na ñameedɪ sepet, a na ñamaadɪ'e ne a yakid Hedɪ, te a na name nam corkid Kooh ɲ in ci a na ñame.

⁷ Ali ɖo' nga ɖoo pesɖi wuu haf ce, te ali ɖo' kaandɪ wuu haf ce.

⁸ Boo pes ɖah, ɖoo na pese wuu Hedɪ ; te ɖoo kaan ɖah, ɖoo na kaane wuu Hedɪ. Boo pes, ɖoo kaan, ɖoo wuu Hedɪ.

⁹ Laam Kiristaani kaanid, a hulitta, ne a nik Hed kaanid ci na pesid ci.

¹⁰ Mbaa fu yii, wa ye tah fu atte'ee ɖaah fu ? Wala fu yen, wa ye tah fu heefee ɖaah fu ? Inhaat

ne boo jen, boo hey tufke η fiki atte'ohaarin Kooh.

¹¹ Laam wa fiisuud ne :
« Hedī woo ne : “ N giñid η kipes kin ngo,
ne boobi jen hey yo yekde
te cuub ci jen hey teyduke ne a ñam Kooh ! ”☆ »

¹² N ineem, ya nu nga hey woye η fiki Kooh findi
a meed tumoh na kipes kin de.

Kina kafind morom fu sagu kañam

¹³ Mbaa ali bo' kinaat atte'is morom ce nga boo
; ini ngisoh wed ne du marak baahid, du sang
degid morom du ini kafndan de po wa kee de
hondoha kos.

¹⁴ Niki η nik η Yeesu Hedī tahid po wa woorid
to ne, ali kañam nikdi hoolaadi η haf wa ; waaye
bo' amb ne inii usbid dah, wa usbid nga de.

¹⁵ Nik ne kañam ki fu na ñame wed na
beke morom fu keeñ nebaadi dah, fu pesidfi η
waadoh. Boyi fu inah ne Kiristaani kaanid wuu
ce, kinaat de muuyid sagu kañam.

¹⁶ Ali du amb ne inii baahid nga du, wa kinaat
tah po bo' wiiriis kee raaka woyaah nga du.

¹⁷ Nguurin-Kooh, wa ñam na an haa, wa
kiyurah na jam na sum, taamboh η Fuudsi
Hoolohngaani.

¹⁸ Laam bo' nu na pangkide Kiristaani η ineem
dah, Kooh hey nebse nga de, boobi naw de.

¹⁹ Mbaa, boo waakaat ini na baye jam te yaa
nu nga dah waakee ini kadndan morom ce fiki.

²⁰ Kañam kinaat tah po du yah pangki Kooh
panguk. Wa keeh ne kañam ci jen hoolid ; waaye

kañam ki fu na ñame tum po bo' keen η bakaad' dah, wa baahdi.

²¹ Ini ngisoh wed' ne fu muñ ñam sepet wala an sangara, fu fad' in ci min kafind baah fu jen.

²² Kosi fu kos η ini kad' η in ceem, wa nikaat η harmban fu na Kooh. 'Boyii, a nebdid', yi raak hel dalid' η in ci a amb ne ced' baah !

²³ Waaye boyi na ñame inaa, te a liibsidfohee nga, a atte'uud' tooñ, laam ini a na tume hundi na kos, te tumohaad' nu hundi na kos dah, wa bakaad'.

15

Fad' ini neɓ da, tum ini neɓ morom fu

¹ Boo bi ndeng η kosi, boo joyid' muñid' bi kosin ba ndengdi, te boo taambduu ini neɓ boo.

² Yaa nu nga boo dah, tumaat ini neɓ morom ce, a tumde yeem ini baah nga de, wi kad'dan de fiki η kosin de.

³ Kiristaani sah tumdi ini neɓ de ; waaye findi Fiis ci woyoha an : « Basoh ci ba na basee da jen, ca miskid' to.✧ »

⁴ Fiis ci fiisu deɓgaan jen, ca fiisu ne ca jangid' boo, ne boo taamboh η muñ na ñaahi Fiis ci na ñaahde boo, boo ooluk in ci na haye.

⁵ Kooh yi Hed' muñ na ñaahoh onaat du, du nik yino, findi Kiristaani Yeesu waadoha,

⁶ ne du hun jen η hooso yino, du yakdee Koohin Hed' boo Yeesu Kiristaa, yi nam nik Baabin de !

Kiristaani hayid wuu Yawuut ci na bi nikdi Yawuut

⁷ Mbaa, yaa nu nga teyɗukaat morom ce findi Kiristaani teyɗukoh ɗu. Tumohaata daa, ɗu yakid Kooh.

⁸ Ini η waad woo wed ne Kiristaani, a nikid surgaaniη Yawuut ci ne a teeboh ne Kooh woo keeh, a tumid in ci a gapee caac ca.

⁹ Te a namid on bi nikdi Yawuut ne ba min yakid Kooh η yirmi a yirim ba, findi wa fiisohu an :

« Ineem wed tah η hey ɗa yakde

η dooy cuub ci

te η hey yeeke tiikin ɗa.☆ »

¹⁰ Wa namid fiisu an :

« Du bi cuub ci jen,

hunaata na cuubiη de haf ce,

ɗu sum !☆ »

¹¹ Baatta nga an :

« Yeekaata Hedi,

ɗu bi cuub ci jen !

Adinaani jen yakdaata de !☆ »

¹² Esayi namid woo ne :

« Yi rimkoh η Yesay* hey haye,

a meebu,

a adgoη cuub ci ;

cuub ci hey dege yaakaariη ba nga de.☆ »

¹³ Kooh yi Hed yaakaar riifdaata ɗu na sum na jam keeh-keeh η kosi ɗu kos, ne ɗu taamboη η

☆ **15:9 15:9** Sabuur 18:50 ☆ **15:10 15:10** Rohyidi 32:43 ☆ **15:11**

15:11 Sabuur 117:1 * **15:12 15:12** Yesay : a yi baab bi Dawuuda.

☆ **15:12 15:12** Esayi 11:10

hatilin Fuudsi Hoolohngaani, du riif na ooluk η in ci na haye.

Ini tah po Pool kaannja woo in ci a woo η kaytii

¹⁴ Ini kad nga du, baah cin ngo, mi deey, wa woorid to ne du baahid po diska baah top, du riifid na inah te du minid ñaahoh η harmban du.

¹⁵ Waaye η kaañid yissuut po η fiisdid du, ngan kaytii, bi woo, ci na hee du yune η in ci du inah. N kaañida sagu baahohi Kooh baahoh ho,

¹⁶ ne η nik η pangkin Kiristaani Yeesu wuu bi nikdi Yawuut. N ineem, η pangkee findi seeykidoh wuu Kooh η ini kad η Yegdohin Muci, ne bi nikdi Yawuut nik findi seeyki a teyduk. Seeykeem, wa hoolduud wuu ce taamboh η Fuudsi Hoolohngaani.

¹⁷ N niki η nik η Kiristaani Yeesu, η minid ndamkoh pangki mi na pangkide Kooh.

¹⁸ N kaañdi woo ali in, dal wi Kiristaani habid taamboh nga so ne a bay bi nikdi Yawuut ngan kerhid Kooh. Wed a tum taamboh η woo cin ngo na tumohaad cin ngo,

¹⁹ taamboh η hatilin firndeeci na keemaan ci na win Fuudsin Kooh. Ini koodoh Yerusalem po η Iliri, η yegdohid Yegdohin Muci kad η Kiristaani, η disik nu nik.

²⁰ Te ini nikidee so wed ne, η yegdoh Yegdohin Muci η disik ci tiikin Kiristaani moosdi kerhu, ne η tabahuu η *fondama* jaambur.

²¹ Mbaa ini η tum hunid na ini Fiis ci woo an :
« Bi fu inah ne

ba yegduudfi ini kad nga de,
ba hey hote ;
ba kerheedfi ini kad nga de,
ba hey inhe.✧ »

Pool waadif kad Rom na Españ

²² Ineem wedf ini hondoh ho waas laayid ne η hay du marke.

²³ Waaye, difski wa nik ndii, η diindohid pangkin ngo η bak cii, te kiis laayid cedi, keefin ngo wedf η waad hay du marke.

²⁴ N waadif kad Españ. N kadef dah, η hey taambe ndeem ne η hot du, η nebsiduk η nikin ngo na du yissuut, hanaa du hey yo baatdoh η baabin ngo Españ.

²⁵ Waaye difski wa nik ndii, mi yii kad Yerusalem, ne η taambkoha bo'-Kooh ca nik nga.

²⁶ Laam, bi Maseduwaan na bi Akaay tufkid ne ba nangdoh kopor wuu bo'-Kooh ca raakaadfiica nik η Yerusalem.

²⁷ Ba tufkid ne ba tuma, waaye wa kombot ki ba joy ba wirind ; laam ini kad η kos, e Yawuut ci bayoh raak-raaki, te bi nikdi Yawuut rahsid bak nga kotii. Kon, bi nikdi Yawuut beem, ba joyid min baatdoh Yawuut ci na raak-raaki ba raak η adinaani.

²⁸ N yut edoh baatdohheem modod dah, η hey kade Españ, η kadef dah, η taambohan nga du.

²⁹ N inhid ne η hey du marke dah, η hey du kome barkeenin Kiristaani findi wa hend jen.

³⁰ Waaye, mi yii kiim du baah cin ngo, η tiikin Hed boo Yeesu Kiristaa na waadtidohi puloh η

Fuudsi Hoolohngaani ne dŭ taamboh ngan kiim Kooh, dŭ baatdoh ho ŋ hiŋohi,

³¹ ne ŋ muc bi sang teyduk Kiristaani ŋ Yudee. Kiimdaat to Kooh po bo'-Kooh ci nik ŋ Yerusalem teyduk na sum baatdohi mi na komee ba.

³² N ineem, ŋ hey dŭ hee marke na sum, ne Kooh waada dah, te ŋ hey idsidke yissuut ŋ dfiskin dŭ.

³³ Kooh, yi na onohe jam nikaat na dŭ jen !
Amiin !

16

Pool kañdif kosid ci ŋ Rom

¹ Ambdaat to baahid Feebe, bitbi baah boo. A baah ŋ bi na taambkohe in cin Janguunin Señsare,

² teydukaat de baahid ŋ tiikin Hedī findi bo'-Kooh ci na tumohee wa ŋ dooy ba. Tufkohaate de ŋ in nu a etoh nga dŭ dah, laam a namid tufkoh bo' laayid, po mi sah.

³ Kañdidaat to Piriska na Akilaas, huntōh cin ngo ŋ pangki boo na pangkide Kiristaani Yeesu.

⁴ Bed beem, ba sangeedi sah kaan ne ba mucid kiŋin kin ngo. A mi dong na corkidee ba haa, Janguucin bi nikdi Yawuut jen ba dii corkid ba.

⁵ Namaat to kañdif boobi na cohe ŋ Janguuni nik ŋ kahan ba.

Kañdidaat to Epaynet, nawleeso yi ŋ keekoh, a yi koc kos Kiristaani ŋ kur can Asi.

⁶ Kañdidaat to Mari, pangki a pangkid dŭ, wa miskid lool.

⁷ Kañdidaat to Andoronikos na Juniya, baah cin ngo Yawuut ci taysee na so ; ba *Apootar* nawuud, bed koc co sah nik η Kiristaani.

⁸ Kañdidaat to Ampilyatus, nawleeso yi η keeñkoh η niki boo nik η Hedī.

⁹ Du kañdif to Irben, huntohin boo η pangki boo na pangkide Kiristaani, du nam mbo kañdif Estakis, nawleeso yi η keeñkoh.

¹⁰ Du kañdif to Apeles, yi teeboh ηodī a ηod η Kiristaani. Du kañdif to bi kahan Aristobil.

¹¹ Du kañdif to baah ho Yawuut Herojoon. Du kañdif to bi kahan Narsis bi nik η Hedī.

¹² Kañdidaat to Tirifeen na Tirifoos, ba bitib ci na pangkide Hedī panguk miskid. Du kañdif to Persid, nawleeso yi η keeñkoh, pangki bitbeem na pangkide Hedī, wa miskootid.

¹³ Du kañdif to Rufus, yeem e Hedī tan de, kañdidaat to yaay ba, a nam nik yaay nga so.

¹⁴ Kañdidaat to Asenkirit na Felegon na Hermes na Patrobas na Hermas, na baah cin boo kosid ci nik na ba.

¹⁵ Du kañdif to Filolog na Juliya, na Neere na taambdoh ce bitib, na Olimp as na bo'-Kooh ci nik na ba jen.

¹⁶ Kañdohaata η harmban du, du morgidkohee, wa hun na keeñ hoolid. Janguucin Kiristaani jen ca dii kañdif du.

Dengoh ci mirndoh

¹⁷ Mi yii ñaah du baah cin ngo, wortukaata bi na bekee du sabsukoh, ba muuydee du na jangdoh ci daloh na ci du rahas. Usaat ba !

¹⁸ Boobi mand daa, ba na ñaamke Hedī boo Kiristaani haa, ba na ñaamke rook cin ba. Ba

na woye woo nebid, ba woyee in baahid η boobi po ba ñaañoh yunkaadiici.

¹⁹ Du nak, boobi jen inhid kerhidī dū kerhid Hedī ; η nebuud η ini kad nga dū, waaye η waadid ne dū inhisoh ini kad η baahid te dū hool η ini kad η baahaadi.

²⁰ Kooh yi na onohē jam hey pooksohe Seytaani maañaadi η oob kot cin dū. Baahohin Hedī boo Yeesu nikaat na dū.

Askohi

²¹ Timoote, huntohin ngo ngan pangki, yii kañid dū, a yi na baah cin ngo Yawuut ci Lusiyus, Yasoon na Sosipateer.

²² Mi yi Tertiyus, yi fiis in ci Pool woo η kaytii jen, mi yii kañid dū η tiikin Hedī.

²³ Gayus yii kañid dū. Mi yi Pool, η dal η kahan ce, bi Janguuni jen na name coh nga. Erasta, yi na taambkohe raak-raakin kur-taahii, a yii kañid dū, a yi na baah boo Kuwartus. [

²⁴]*

Kooh, a yi yakdaah

²⁵ A yakdaah,
Kooh yi min ndengid kosin dū !
Ineem wed woyu
η Yegdohin Muci,
wi mi na yegdohe
η ini kad η Yeesu Kiristaa.
Te wa hun na ini teebohu,
wi dasdassee,

* **16:24 16:24** Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Hedī boo Yeesu Kiristaa baahohaata dū jen ! Amiin !" Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakdi woo keem.

²⁶ waaye dfiski wa nik,
wa pulid jahran,
te cuub ci jen inhiduuda,
taamboh η Fiis cin woosuud ci.
E Kooh yi genan gen,
a yi nakohee ineem,
ne cuub ci jen min de kerhid
taamboh η kos.

²⁷ Kooheem, a yi dong
raak liibohaad modid,
te a yi yakdaah po faw
taamboh η Yeesu Kiristaa !

Amiin !

Saafi-Saafi Portions of the Holy Bible in the Saafi-Saafi language of Senegal

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Saafi-Saafi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

5dd07cb3-0e14-5a60-9187-8f031f060239